

Kaupunkiympäristön toimiala
Ennustekaudella esiin nousseiden toimintaympäristön keskeisimpien muutosten vaikutukset talousarvion toteutumiseen
31001 Kaupunkirakenne
Tulot

Tuloja ennustetaan toteutuvan arviolta noin 477,7 milj. euroa tulosbudjetin ollessa 462,8 milj. euroa. Tulojen arvioidaan ylittävän yhteensä noin 14,9 milj. eurolla.

Tuloja arvioidaan kertyvän maankäyttökorvauksista 17,0 milj. euroa ja katutyöluvista 3,5 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Pysäköinninvalvonnan maksutulot ja virhemaksut toteutuvat budjetoitua alhaisempina arviolta 5,1 milj. euroa johtuen koronapandemiasta ja runsaslumisesta talvesta. Liikennemäärät ovat vuoden alkupuoliskolla olleet 15–30 % vähäisemmät verrattuna viime vuoden vastaavaan aikaan. Tämä näkyy pysäköinnin maksutuloissa, jotka ovat olleet noin 30 prosenttia pienemmät normaaliajan tuloihin verrattuna. Liikennemäärien vähäisyys yhdistettynä runsaslumiseen talvijaksoon näkyy myös valvonnassa. Valvontatapahtumat ja annetut virhemaksut ovat normaalivuoteen 2019 verrattuna olleet alkuvuodesta 20 prosenttia alhaisemmat.

Ympäristöpalvelujen tarkastusmaksut alittavat budjetin 0,2 milj. euroa ja tapahtuma- sekä terassialueiden vuokratulot jäävät ennakoidusta noin 0,3 milj. euroa.

Valmistus omaan käyttöön arvioidaan toteutuvan tulosbudjetin 3,5 milj. euroa mukaisesti.

Menot

Käyttömenojen ennustetaan toteutuvan 203,0 milj. euroa tulosbudjetin ollessa 198,7 milj. euroa. Sitova käyttömenojen määrä ylitetään noin 4,3 milj. eurolla.

Henkilöstömenojen arvioidaan koko kaupunkirakenteen osalta alittuvan noin 2,3 milj. euroa johtuen rekrytointiviiveistä. Säästöä arvioidaan kertyvän aineista, tarvikkeista ja tavaroista, avustuksista sekä vuokrista yhteensä 0,2 milj. euroa.

Palvelujen ostoihin on korjattu tiliryhmästä muut toimintakulut hulevesimaksu 3,6 milj. euroa tarkastusviraston ohjeen mukaisesti. Ylitystä aiheutuu talvihoidon lisäkustannuksista arviolta 6,4 milj. euroa sekä koronasta johtuvista katujen puhtaanapidon kustannuksista 0,6 milj. euroa. Tammikuun ennätysellinen kahden vuorokauden lumensadanta (eteläiset kaupunginosat 40 ja pohjoiset 60 cm) aiheutti liikenneturvallisuuden heikentymistä ja katujen lumenpoiston merkittävät lisäkustannukset. Lopulliset talvihoidon kustannukset selviävät lokakuun lopussa, kun lumen varavastaaontopaikat on saatu tyhjiksi ja siisteiksi ja niiden maapohjat on saatu tutkittua mahdollisten haitta-aineiden osalta. Säästöä palvelujen ostoissa arvioidaan toteutuvan 0,7 milj. euroa johtuen muun muassa kokonaisvastuuhoitojen laajentamisen jäädessä toteutumatta sekä hel.fi ja digitointi -projektien viivästymisistä.

Muissa toimintakuluissa on huomioitu hulevesimaksun korjaus tiliryhmään palvelujen ostot sekä ylitys pysäköinninvalvonnan luottotappioiden osalta arviolta 0,5 milj. euroa.

31002 Rakennukset

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen 236,8 milj. euroa arvioidaan alittuvan noin 0,4 milj. eurolla ennusteen ollessa 236,4 milj. euroa.

Tulot

Tulojen ennustetaan ylittävän 540,8 milj. euron tulosbudjetin 5,8 milj. eurolla.

Myyntituloja arvioidaan kertyvän 2,5 milj. euroa budjetoitua enemmän johtuen pääosin Kaupunkiympäristön toimitalon rakennuttamispalkkion tuloutuksesta. Summa tarkentuu, kun takuuajaiset korjaukset ja muut riskit saadaan tarkemmin kartoitettua. Maksutuottoja arvioidaan toteutuvan 1,0 milj. euroa ja vuokratuottoja 2,3 milj. euroa budjetoitua enemmän. Yritystilojen ja Tukutorin vuokratuottojen arvioidaan laskevan yhteensä noin 5,0 milj. euroa muun muassa koronan heikentämän kysynnän vuoksi. Vastaavasti sisäisten vuokratuottojen sekä asuntojen vuokratuottojen arvioidaan ylittävän budjetin.

Valmistus omaan käyttöön tulojen arvioidaan alittavan budjetin 12,0 milj. euroa noin 2,0 milj. eurolla.

Menot

Käyttömenojen ennustetaan ylittävän 316,0 tulosbudjetin 4,2 milj. eurolla.

Henkilöstömenoista arvioidaan säästyvän noin 1,0 milj. euroa rekrytointiviiveiden vuoksi. Lisäksi palvelujen ostoista sekä aineista, tarvikkeista ja tavaroista arvioidaan säästyvän yhteensä noin 2,6 milj. euroa. Kustannuksissa varauduttiin KYMP-talon takuuaikaisiin korjauksiin, jotka pystytään kattamaan rakennuttamispalkkiolla. Lisäksi lämmön, sähkö ja veden budjeteista arvioidaan muodostuvan säästöä. Vuokratustannukset ovat kasvaneet 12 % verrattuna edelliseen vuoteen. Uusien vuokrahankkeiden arvioidaan nostavan vuokratasoa edelleen noin 2,6 milj. euroa kuluvana vuonna. Budjetin arvioidaan ylittyvän noin 7,7 milj. eurolla. Muut kulut ylittyvät 0,1 milj. eurolla.

31003 Asuntotuotanto

Tulosbudjetissa asetettu sitova toimintakatetavoite 6,5 milj. euroa arvioidaan toteutuvan. Tulojen ennustetaan toteutuvan hieman tulosbudjettia alhaisemmalla tasolla. Käyttömenojen arvioidaan toteutuvan tulosbudjettia alhaisempina johtuen muun muassa ennakoitua hitaammasta rekrytointien toteutuksesta sekä rakentamisaikaisten lainojen korkojen pysymisestä ennakoitua matalampina.

Johtamistoimenpiteet toiminnan ohjaamiseksi talousarvion toteutumiseen sitovassa tasossa

31001 Kaupunkirakenne:

Ennusteen johdosta toimialalla on käynnistetty säästötoimenpiteet. Näitä ovat muun muassa säästöt henkilöstömenoissa ja virkamatoissa sekä ulkovalaistuksen energiasäästöt.

31002 Rakennukset:

Toimintakatetavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan ja toteutetaan toimenpiteet.

31001 Kaupunkirakenne

Keskeisimmät ennustekaudella tapahtuneet edistysaskeleet ja poikkeamat kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemoissa

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Yleiskaavan osoittamat kasvun mahdollisuudet ohjelmoidaan ja jatkosuunnitellaan siten, että asemakaavoitukselle on AM-ohjelman tavoitteiden mukaiset edellytykset. Työt etenevät aikataulussa, ja uusia osayleiskaavoja ohjelmoitu aloitettavaksi 2021/2022 vuodenvaihteen tienoilla. Östersundomista saatu kielteinen KHO-päätös, joka tukee jo aiemmin aloitettua varautumista muiden alueiden edistämisestä.

Asuntotonttien luovutukselle asetetun sitovan tavoitteen ei ennusteta toteutuvan. Yleinen asuntonttihaku on valmisteilla. Tonttihaku on siirtynyt neuvotteluvaiheeseen. Lisäksi useita tontinluovutuskilpailuja on valmisteilla.

Asuntorakentamisen prosessityön osalta on saatettu vireille useita kärkitoimenpiteitä. Näitä toimenpiteitä ovat ainakin tontinvarausten ja investointien yhteensovittamisen parantaminen, kaupungin kattavan palveluyhtiön perustaminen sekä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyön kehittäminen.

Tavoitteena on parantaa täydennysrakentamisen taloyhtiöille suunnattua markkinointia ja neuvontaa laatimalla tätä koskeva palvelukuvaus sekä ottamalla palvelukuvauksen mukainen menettely käyttöön. Prosessikuvaustyö on aloitettu.

Tonttiprojekti on edennyt. Projektissa markkinoidaan tontin jakamismahdollisuutta niissä tapauksissa, joissa vähintään 100 k-m² käyttämätön rakennusoikeus on mahdollista toteuttaa jaettavalle uudelle tyhjälle tontille.

Asuntotuotannon edistämisen edellytyksenä olevat katusuunnitteluhankkeet on eritelty investointien toimintasuunnitelmassa ja hankkeita edistetään.

Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot

Vihdintien bulevardin suunnittelu etenee valtuustopäätöksen mukaisesti. Tuusulanväylän osalta liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvät ennustemalliajot on tehty ja raportointi käynnissä. Raitioteiden kehittämisohjelman toimenpiteistä raitioteiden pysäkkien ja jalankulkijayliytysten kehittäminen valmistunut. Länsi-Helsingin raitioteiden jatkosuunnittelua on ohjelmoitu yhteistyössä HKL:n ja Kaupunginkanslian kanssa. Viima -pikaraitiotien yleissuunnitelman raportti on valmistumassa; asia viedään päätöksentekoon.

vaalien jälkeen. Toimialalta on osallistuttu tiiviisti Kruunusiltojen ja KaPan allianssivaiheiden ohjaamiseen. Lisäksi on suunniteltu Kruunusiltojen pikaraitiotien vaihtoehtoisia pysäkkiratkaisuja ydinkeskustaan.

SUMP - kestävä liikunnan kehittämishjelmaa toteutetaan edistämällä hankkeita, jotka vaikuttavat liikennejärjestelmään ja etenkin kestävien kulkumuotojen houkuttelevuuteen. SUMP-mittareiden laskentaa ei ole vielä aloitettu, tavoitteena on viedä syksyllä asia lautakuntaan.

Kävelyn edistämishjelman toimenpiteiden toteutus aloitetaan, kun ohjelma on hyväksytty päätöksenteossa (kaupunkiympäristölautakunta ja kaupunginhallitus). Kävely-ympäristön laadun seuranta on toteutettu Myllypurossa.

Katusuunnitteluhankkeilla edistetään pyörätieverkon toteutumista. Tavoiteverkkojen priorisointiohjelmaa on tehty yhteistyössä investointien ohjelmoinnin kanssa. Pyöräpysäköintipaikkoja ollaan toteuttamassa kootusti Kampin alueelle noin 500 kappaletta. Vuoden 2021 alusta lukien laajennettiin tehostetun talvihoidon reitistöä pyöräilyn pääverkolla suunnitellun mukaisesti 10 km. Samalla pyritään hoitamaan tehostetusti myös jalkakäytävät, mikäli rakenteellista erottelua ei ole.

Pysäköintipolitiikka -ohjelman päivitys etenee aikataulussa. Asukas- ja yrityskyselyt on tehty, ja ohjelman vuorovaikutusta on valmisteltu. Päätöksenteko on vuonna 2022.

Älyliikenteen kehittämishjelman toimenpiteiden toteutus jatkuu. Seudullisen esiselvityksen laatiminen vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen liikenteen hallinnan toteuttamiseksi on käynnistynyt. Uusia liikennevaloristeyksiä liitetään kaukokäyttöjärjestelmään. Jätkäsaaren T&K -pilotit etenevät suunnitelman mukaisesti. Smart Junction pilotissa tavoitteena on tehostaa yhteyttä Jätkäsaaresta Mechelininkadun kautta Länsiväylälle siten, että liikennevaloja ohjataan hyödyntäen moderneinta kuvantamis- ja tutkatekniikkaa.

Sähköbussien latauspaikkojen osalta Eiran, Kannelmäen ja Munkkivuoren kohteet suunniteltu. Munkkivuoren latauspaikan rakennuslupa on saatu, Kannelmäen rakennuslupaa haettu ja Eiran rakennuslupaa valmistellaan. Arabian ja Soittajantien latausasemien alustavat layout-ratkaisut on sovittu.

Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen

Helsingin keskustavisio hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 01/2021. Ohjeellisina noudatettavat linjaukset toimivat maankäytön suunnittelun lähtökohdaksi koskien kantakaupungin ja keskustan kortteleita sekä puisto- ja katualueita.

Makasiinirannan ja Olympiarannan asemakaavan suunnitteluperiaatteet asemakaavan muutoksen pohjaksi hyväksyttiin lautakunnassa 4/21. Samalla lautakunta hyväksyi Eteläsataman Makasiinirannan laatu- ja konseptikielipailun kilpailuohjelman.

Saatetaan vireille Kätilöopiston kiinteistöä koskeva kilpailu sekä Sähkötaloa ja Kalasataman Koksikadun kolmion luovutusta koskevat kilpailut. Tulli- ja pakkahuoneen luovutusta koskeva kilpailu siirtynee vuodelle 2022.

Elielinaukion ja Asema-aukion arkkitehtuurikielipailusta ollaan käynnistämässä kilpailun toinen vaihe jatkoon valittujen ehdotusten kesken. Toiseen vaiheeseen valituilla kilpailuryhmillä on mahdollisuus jatkokehittää ehdotuksiaan.

Johanneksenpuiston kentän toteutus on siirtymässä toteutusvaiheeseen. Sibeliuksenpuiston rakennussuunnitelmat etenevät. Kaisaniemenpuiston, Varsapuistikon ja Kaisaniemenrannan suunnitelmaluonnos oli nähtävillä. Suunnitelma viedään lautakuntaan loppuvuodesta 2021.

Moderni ilmastovastuu

Ympäristöpolitiikan päivitys viedään päätöksentekoon uuden kaupunkistrategian valmistumisen jälkeen. Kaupunginkanslia on nimennyt ilmastonmuutokseen sopeutumisen asiantuntijaryhmän. Hiilineutraali Helsinki 2035 -päästövähennysohjelma päivitetään uuden kaupunkistrategian valmistumisen jälkeen. Osana hiilineutraalisuustyötä jatketaan vaikutusten arvioinnin kehittämistä.

Vuoden 2020 Helsingin kaupungin ympäristöraportti oli keskusteltavana kaupunginvaltuustossa 16.6. Kaupungin ympäristöjohtamisen verkoston toiminta on käynnistymässä uudelleen ja osallistujien tarpeita on kartoitettu haastatteluin. Meluselvityksen 2022 toteuttaja on valittu ja työ on alkanut. Uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesitykset ja niihin liittyvien hoito- ja käyttösuunnitelmien valmistelu etenevät suunnitellussa aikataulussa ja kaksi uutta aluetta vietiin jaostoon päätettäväksi 1.7. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisohjelma hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 21.4. ja ohjelman toimeenpano on aloitettu.

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteutus etenee suunnitellusti. Syksyllä aloitetaan ohjelman päivitystyö uuden kaupunkistrategian linjausten mukaisesti. Vaikutusten arviointia ja seuranta kehitetään päivityksen yhteydessä. Kansliapäällikkö on nimennyt ilmastonmuutokseen sopeutumisen asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on koordinoita ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjausten toimenpiteiden toteutusta, niiden seuranta sekä tarvittavia lisäselvityksiä ja viestintää. Ryhmä raportoi Hiilineutraali Helsinki -ohjausryhmälle. Global Covenant of Mayors sopimuksen edellyttämä Kestävä energia ja ilmaston toimintasuunnitelma on etenemässä päätöksentekoon. Se kokoaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman, ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjaukset, haavoittuvuuskartoituksen tulokset ja ilmatoriskianalyysin.

HNH 2035 – ohjelman tavoitteiden edistämiseksi tehdään yhteistyössä selvitys siitä, miten asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella voidaan edistää kiertotalouden periaatteiden toteutumista. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Työ on vireillä ja tontinluovutuksen osalta tavoitteena on saada päivitetyt varausehdot käyttöön syksyn aikana päätöksentekoon tulevan yleisen asuntotonttihaun perusteella tehtäviin varauksiin.

Viikinrannan energiakorttelin valmisteluaineisto on ollut nähtävillä. Hanke edistää sähköistymiseen, uusiutuvaan energiaan, hukkalämpöön ja hajautettuun energiantuotantoon perustuvaa energijärjestelmää hiilineutraali Helsinki 2035 -tavoitteiden mukaisesti. Edistetään vähähiilisten ja hiiltä sitovien esirakentamismenetelmien käyttöä Malmilla siten, että esikuormituspenkereiden käyttömahdollisuudet on määritelty ja kustannusvertailut niiden osalta tehty.

Maalämmön hyödyntäminen on tärkeä osa kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Tämä tarkoittaa maalämpöjärjestelmien proaktiivista teknistaloudellista suunnittelua osana laajempaa kaupunkisuunnittelun kokonaisuutta. Asiaa edistetty muun muassa maanalaisen yleiskaavan yhteydessä tehdyillä selvityksillä. Lisäksi käynnistetty tuulivoimaselvitys ympäristöministeriön tuella. Tuulivoimaselvitys etenee ja on keskusteltu energiavaiheyleiskaavan laatimisen mahdollisuudesta. Alueellisia maalämpöratkaisuja edistetään. Kiertotalouteen ja päästölaskentaan liittyviä valmiuksia parannetaan.

Helsinki LED-projekti on edennyt suunnitelman mukaisesti, mutta koronan aiheuttamien investointimäärärahojen leikkausten takia valaisinvaihtoja ja laajempia ulkovalaistussaneerauksia joudutaan vähentämään. Älyvalaistuksen siirtyminen on osana suunnitteluhankkeita. Häiriövaloselvityksen loppuunsaattaminen siirtyy loppuvuoteen 2021. Samassa yhteydessä valmistellaan loppuun rantojen valaistuksen periaatteet.

Luonnon monimuotoisuutta edistetään viheraluesuunnitelmissa istutettavan kasvilajiston monipuolistamisella, maaperän ja eliöiden suojelulla, biotooppien rikkauten edistämällä sekä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa erityisesti vihersormien laajempien yhtenäisten luontoalueiden ekologisen laadun parantamisella. Niittyverkostotyö etenee suunnitelman mukaan. Metsäisen ja puustoisien verkoston hankkeistaminen etenee painopisteen ollessa liito-oravien tarvitsemien yhteyksien suunnittelussa.

Lumenvastaanoton riittävyyden turvaaminen ja tarvittavan lumenvastaanottokapasiteetin varmistamiseksi käynnistetään suunnittelutyö. Herttoniemen lumenvastaanottopaikan lupahakemus laadittu, rakennustyöt käynnistyvät kuluvan vuoden aikana. Yhteistyössä Staran kanssa johdetaan innovaatiohankintaa neljän sopimuskumppanin teknisten ratkaisujen kehitystyötä.

Maamassojen hyötykäyttö on osana hankkeita. Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet infrarakentamisessa toimenpideohjelma on käynnissä suunnitellun mukaisesti. Valmistuneiden sekä suunniteltavien infrahankkeiden ml. esirakentamishankkeiden päästöntensiivisiä vaiheita on pyritty tunnistamaan muun muassa CO₂-päästölaskentojen sekä pilottihankkeiden avulla (mm. Malmin entinen lentokenttä, Kuninkaantammi, Puotila-Merirastilanranta). Lisäksi Helsingin kaupunki on mukana infrarakentamisen päästölaskennan yhtenäistämistyössä yhdessä muun muassa Ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen ja Väyläviraston kanssa.

Kaupunkiympäristön toimiala auditoitiin noudattamaan Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää. Syksyn aikana toimialan ympäristöohjelma päivitetään osana strategian jalkauttamista.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Asemanseudut, Raide-Jokerin ja Kruunusillat-pikaraitiotien varret ovat täydennysrakentamiskaavoituksen painopistealueita. Konalankujan sekä Malminkartanon Pihkatien tarkistettu asemakaavat hyväksyttiin 3/21. Malminkartanon kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti alueen uudistamiseen ja elinvoimaisuuden kasvattamiseen. Pitäjänmäen asemanseudun tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa 4/2021. Kaava mahdollistaa uutta asunto- ja liikerakentamisen aseman viereen.

Meri-Rastilan itäosan kaavaratkaisu perustuu osittain olemassa olevan rakennuskannan purkamiseen, on asuntorakentamisen lisäys 95 190 km², julkisten palveluiden lisäys 1 900 k-m² ja liiketilojen lisäys 460 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 2 000.

Stoan ja Puhoksen alueen suunnitteluperiaatteet asemakaavoituksen pohjaksi hyväksyttiin lautakunnassa 5/2021. Tavoitteena on alueen nykyisen kaupunkikuvan arkkitehtonisesti laadukas täydentäminen, julkisen ympäristön laadun ja viihtyisyyden parantaminen, Puhoksen ostoskeskuksen vanhimman ja arvokkaimman rakennusosan säilyttäminen ja korjaaminen, Stoan kulttuuripalveluiden laajentamisen mahdollistaminen sekä kaupunkimaisen tehokas täydennysrakentaminen ja siten asukasmäärän merkittävä lisääminen tällä keskeisellä alueella.

Honkasuontien tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa 6/2021. Kaavaratkaisu mahdollistaa puukerrostalojen, niitä palvelevan pysäköintitalon, kaupan ja liiketilojen, katujen ja virkistysyhteyksien rakentamisen.

Raide-Jokerin varteen Oulunkylään ja Maunulaan kaavoitetaan asumista, liiketilaa ja neljä uutta pysäkkiympäristöä. Lähivuosina kaavoitetaan Oulunkyläntien ympäristö, Oulunkylän keskustakorttelit ja Veräjälakson pysäkin ympäristö.

Malmin keskustan suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa 6/2021 alueen tulevan kehittämisen ja täydennysrakentamisen tavoitteet. Kaupunkiudistusalueilla tehdään poikkitoimialaisia toimenpiteitä sosiaalisen kestävyyden vahvistamiseksi ja alueiden elinvoimaisuuden ja houkuttelevuuden lisäämiseksi.

Laurinmäenkuja 3 ja Sentnerikuja 2 ja 4 hyväksyttiin lautakunnassa 6/2021. Kaavaratkaisu mahdollistaa lautakunnan vuonna 2019 hyväksymien Lassilan ja Kannelmäen toimitila-alueen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti uutta asumista nykyisille toimitilatonteille (peruskorjaamatonta toimitilaa).

Mäkelänkadun bulevardikaupungin kaavarunkotyötä on jatkettu monialaisella suunnittelulla ja selvitysten laatimisella.

Lautakunta hyväksyi huhti-kesäkuun aikana ohjeellisesti noudatettavaksi Vuosaaren, Herttoniemen ja Malmin (mukana Pukinmäki ja Tapaninvainio) yleisten alueiden suunnitelmat sekä Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelman 30.3.2021.

Asemanseutujen kehittäminen jatkuu. Julkisen ympäristön parantamiseen tähtäävä facelift-työ käynnistyy kohdealueena pääradan asemat. Työn tavoitteena on luoda myös käytännön malli eri asema-alueiden parantamiseen. Työ on edennyt, analysit ja ensimmäiset toimenpide-ehdotukset on esitelty.

Leikkipalvelulinjauksen laadinta on käynnistynyt ja suuri osa materiaalista on koottu.

Skeitti- ja frisbeegolfohjelmien päivitys ei ole edennyt aikataulun mukaan. Penkkien ja roskisten sijoitussuunnitelma käynnistetään, mutta vain osa asukastoiveista on saatu koottua mukaan (asiakaspalautejärjestelmän toiminnan viiveet). Liikuntapalvelu on käynnistämässä lähiliikuntapaikkaverkoston selvitystä ja kehittämistä.

Merellisyyden vahvistaminen

Koivusaaren tarkistettu asemakaava hyväksyttiin lautakunnassa 5/2021. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asunto- ja työpaikka-alueen rakentamisen Koivusaareen (n. 5 000 asukasta ja n. 3 300–4 000 työpaikkaa). Uutta asuntokerrosalaa on 194 560 k-m². Liike- ja toimitilakerrosalaa on 78 750 k-m² ja julkista rakentamista 12 200 k-m².

Lautasaaren uimalaiturin suunnitelmat (OmaStadi-hanke) valmistuivat, Haakoninlahden uimarannan suunnitelmat valmistuivat ja itäisen rantareitin opastus odottaa toteutusta. Vasikkasaaren kunnallistekniikan suunnittelu on käynnistynyt. Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma on hyväksytty lautakunnassa. Helsinki Biennaalin paviljonki valmistui lopullisesti ja otettiin käyttöön

Merellisten matkailupalveluiden lisäämiseksi järjestetään yleistensaunojen tontteja koskeva kumppanihakua. Kilpailu on valmisteilla ja se on tarkoitus järjestää kesän/alkusyksyn aikana.

Kaupunkiympäristötoimialan vastuulla olevissa saarissa kunnossapidolle kuuluvat luonnonhoidon lisäksi puhtaanapito sekä mahdollisten rakenteiden kunnossapito. Kesällä 2021 Vallisaareessa järjestettävä Helsinki Biennaali aiheuttaa puhtaanapidon osalta lisätoimenpiteitä lähinnä mantereella.

Segregaation torjunta

Asuntopalvelussa asukasvalinnat tehdään ottaen huomioon alueiden tilanne ja kantokyky. Asukasvalinnan käyttöön on suunnitteilla avointa dataa hyödyntävä työkalu.

Kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt KHS:n päätettäväksi hissivastuksen uudet myöntämisperiaatteet. Päätöksen mukaan hissivastusta myönnettäessä priorisoidaan kaupunkiudistusalueilla ja kalleusalueella 4 sijaitsevat hankkeet.

Leikkipuistoihin ja -paikkoihin panostetaan tasapuolisesti koko kaupungissa, jotta leikkiympäristöt ovat terveellisiä, turvallisia, houkuttelevia ja virikkeellisiä. Helsingin leikkipalvelujen välineiden ja varusteiden riskitilanteen koontiraportin perusteella poistetaan kiireellisyysjärjestyksessä A-luokan riskitekijöitä. Kunnossapidon sopimus- ja tilaajaohjauksella sekä urakoiden laadunvalvonnalla varmistetaan alueiden tasa-arvoinen kohtelu.

Uudistuvat palvelut

Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille

Toimitilakaavoja valmistellaan useilla täydennysrakentamisalueilla ja Raide-Jokerin varrella siten, että toimitilakaavavaranto ei vähene toimitila-alueilla ja keskustoissa ja työpaikkamäärä lisääntyy asukasmäärän suhteessa kaupunkistrategian mukaisesti. Keskustassa ja kantakaupungissa /laajassa keskustassa priorisoidaan työpaikkaintensiivisten toimitilahankkeiden kaavoitusta.

Teollisuuskadun akselin kaavarunko hyväksyttiin lautakunnassa 5/2021. Teollisuuskadun akselia kehitetään työpaikkojen, kulttuurin ja tapahtumien keskittymänä, sekä ydinkeskustan laajentumana. Tavoitteena on vahvistaa Ilmalasta Pasilan ja Vallilan kautta Kalasatamaan kulkevaa työpaikka-akselia ja parantaa alueen yhteyksiä kaikilla kulkumuodoilla. Kokonaisvaltaisen ja hallitun kehittämisen varmistamiseksi alueelle laadittu yleiskaavaa täsmentävä kaavarunko ohjaa alueen asemakaavoitusta ja muuta suunnittelua.

Suvilahden alueen kehittämiseksi varattiin viisi tonttia Suvilahti Event Hub Oy:lle tapahtumakeskuksen suunnittelua varten. Varaus hyväksyttiin lautakunnassa 6/2021.

Elinkeinoelämän edellytyksiä edistetään toteuttamalla päivitetyn Citylogistiikkaohjelman toimenpiteitä. Jakeluliikenteen pysäköintitunnushanketta on edistetty yhteistyössä Pysäköintipalvelun kanssa. Mittareiden kehittämistä citylogistiikan tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi on tehty alustava työohjelma konsulttityötä varten.

Kumppanuus ja osallisuus

Kaupunkiympäristön toimialan osallisuussuunnitelman toteutumisesta raportoitiin kaupunkiympäristölautakunnalle kesäkuussa.

Uutta Helsinkiä- verkkotilaisuuksien konsepti on osoittautunut onnistuneeksi uudeksi toiminnaksi. Uutta Helsinkiä-tilaisuuksien sarjaa on jatkettu vuonna 2021. Alueellisia tilaisuuksia järjestetään vuoden aikana kymmenen kappaletta.

Asukkaat ja toimijat osallistetaan kaikissa asemakaavaprosesseissa. Asemakaavojen virallisen nähtävillä olon aikaisen asiakaspalautteen keräämistä verkkokyselyllä (ns. palautelomake- ominaisuus) pilotoidaan 10/2021 mennessä. Yleisten alueiden suunnitteluun liittyvää vuorovaikutusta kehitetään digitalisaation tuomat mahdollisuudet hyödyntäen, ja maahanmuuttajat ja nuoret kytketään paremmin mukaan suunnitteluun.

Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisen kierroksen voittaneista hankkeista on toteutettu 24/29. Viimeiset hankkeet viedään loppuun lähikuukausina. Toimiala on osallistunut toisen kierroksen ideoiden yhteistyöstämiseen ja toteuttanut äänestykseen etenevien ideoiden kustannuslaskennan. Toimialan OSBU-prosessia on kehitetty, ja ensi vuoden alusta alkaen toiminta siirtyy osaksi jatkuvaa prosessia osaksi toimialan ydintoimintaa.

Puistokummitoiminnan jatkokehittäminen on käynnistymässä. Tavoitteena on benchmarkata muissa maissa tehtävää vapaaehtoistyön toimintamallia ja löytää uusia kehittyneempiä tapoja mahdollistaa vapaaehtoistyö julkisilla alueilla.

Sukupuolivaikutuksia tutkitaan osana yleisten alueiden suunnitelman tarvekartoitusta, jotta selviää, miten sukupuolten erot ja tarpeet näkyvät vastauksissa ja millä tavoin tietoa voidaan hyödyntää osana suunnittelua. Suunnitelman uudistaminen käynnistyi 1.5. alkaen, ja sukupuolivaikutusten arvioinnin selvittäminen on osana kehittämistä.

Ketterä toimintakulttuuri

Katuhaittojen hallinnan projekti on muodostettu ja kuvattu. Katutöihin liittyvän viestinnän kehittäminen on jatkunut suunnitelmien mukaisesti. Keväällä 2021 oli käynnissä viestintäkampanja kesäkauden merkittävimmistä työmaista. Lisäksi on otettu käyttöön uudistettu työmaataulujen pohja. Myös hankeviestinnän kehittäminen jatkuu, samoin viestintäprosessin uudistaminen. Vestinällisesti keskeisiä työmaita ovat esimerkiksi Kaisantunneli, Kasin katutyöt sekä Laajasalontien uudistus. Toimiala lanseerasi vuoden katutyömaa-kilpailun.

Kaupunkitilaohje päivitetään vuoden 2021 aikana.

Rakennettaviin katuihin ja puistoihin toteutetaan uutta kaupunkitekniikkaa ja ikääntynyttä tekniikkaa uudistetaan yhteiskaivuhankkeissa yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Asuntotonttien luovutuksen osalta aloitetaan ja saatetaan loppuun lean-projekti. Yritystonttien osalta lean-projekti aloitetaan. Vuokraustoiminnan leanaus sujuvoittanee jatkossa palvelussuhdeasuntojen asukkaiden asiointia ja kaupungin sisäistä yhteistyötä. Myös Kaupunkimittauksen asiakasprosessien kuvaaminen käynnistetään (lean-menetelmällä).

Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti

Asiakastytyväisyyttä mittaavan talvikyselyn tulokset on saatu ja niiden analysointi valmistuu jalkakäytävien, pyöräilyreittien ja ajoratojen kunnossapidon parantamiseksi. Asiakaspalautetietojen analysointi ja hyödyntäminen Mopsi-asiakaspalvelujärjestelmän raporttien pohjalta on käynnissä. Kesäkausikyselyn valmistelut ovat alkamassa.

Tapahtumasähköpalvelua kehitetään palvelemaan lisääntyneitä asiakastarpeita. Kehitystyö etenee suunnitellusti. Yhteistyökumppanin kanssa tehdään pilotti, jossa kaikkia tapahtumasähköpisteen pistorasioita ohjataan nykyistä edullisemmin yhdellä logiikalla.

Asuntopalveluiden neuvonnan chatbot on otettu käyttöön, asuntovuokraus -järjestelmän (Tampuuri) käyttöönotto toteutuu aikataulun mukaisesti 09/2021. Pysäköintitunnusten verkkokauppa on toteutusvaiheessa ja otetaan käyttöön loppuvuodesta 2021. Pysäköinnin mobiilimaksamisen toteutustapaa päivitetään parhaillaan aktiivisesti. Pysäköinnin maksuautomaattien ylläpidosta valmistellaan hankintaa. Pysäköinninvalvonnan uudistuneet hel.fi sivut otetaan käyttöön kaupungin uusien verkkosivujen julkaisun yhteydessä.

Aulapalvelukonseptin kehittäminen edistyy. Asiasta on tehty suunnitelmia myös näyttelytilan osalta.

Digitalisaation toteuttaminen

Toimialan digitalisaatio-ohjelmaa toteutetaan toimialan projektimallia noudattaen. Vuoden 2021 aikana keskeisin tavoite on tukea ohjelman projekteja tulosten saavuttamisessa, viestiä aktiivisesti ohjelman valmistuneiden projektien tuotoksista, sekä käynnistää

uusia, ohjelman tavoitteita toteuttavia projekteja. Digitalisaatio-ohjelma auditoidaan hyvien ohjelmajohtamisen käytäntöjen osalta syksyllä 2021 ja tästä saatavia oppeja hyödynnetään toimialan kehittämiskyvykkyyden nostamisessa.

Tiedonhallintalain vaatimusten täyttäminen on yksi laajimmista prosessi- ja järjestelmämuutoksia vaativista kokonaisuuksista vuodelle 2021 ja sen toteuttaminen vaatii erityisesti hallinnon palveluiden vahvaa yhteistyötä. Toimialalla on suunniteltu ja aikataulutettu määräaikaan 1.1.2022 mennessä voimaan tulevien lain vaatimusten toteuttaminen.

Hitas-tietojärjestelmän uudistaminen on käynnissä. Palvelumuotoiluvaihe on päättynyt ja tekninen toteutus käynnistymässä. Mopsin jatkokehittäminen edellyttää kaupungin palautejärjestelmän uudistamista, joka on nyt käynnistynyt. Tapahtumailmoituslupaprojekti on käynnistynyt. Tavoitteena on hyödyntää valtakunnallisessa Luvat ja valvonta –hankkeessa kehitettyjä työkaluja. Haitaton 2.0 järjestelmän rakentaminen katutöiden sähköisen asiointin mahdollistamiseksi; edistetään aktiivisesti.

Digitalisaatiota edistetään katu- ja puistosuunnittelun tietomallinnuksen tilaaja- ja suunnitteluohjeistuksen luomisella ja jalkauttamisella käytäntöön yhdessä liikenne- ja katusuunnittelupalvelun kanssa. MaisemaBIM:in, älyvalaistuksen, omaisuudenhallintarekistereiden (puurekisteri, metsätietojärjestelmä) ja paikkatietopohjaisten suunnittelun apuvälineiden kehittäminen on jatkuvaa.

Yhteistyössä kanslian Digitaalinen perusta -yksikön kanssa on valokuituverkon ohjeistus työn alla.

Kaupungin tontinluovutusprosessin kehittämiseksi ja sujuvoittamiseksi otetaan käyttöön sähköinen kiinteistönvaihdanta. Kiinteistövaihdantapalveluun liittyvä järjestelmäkilpailutus on saatettu päätökseen. Kehitystyö jatkuu valitun toimittajan kanssa.

3D-kiinteistönmuodostukseen liittyen on osallistuttu useiden kaavoitus- ja rakennushankkeiden ja niiden toteutusprosessien suunnitteluun. Koko kaupungin kattava ilmakehu- ja laserkeilaushankinta on edennyt suunnitelman mukaisesti toteutusvaiheeseen. Kaupunkiympäristön toimialan paikkatieto-ohjelmassa on suunnitellun mukaisesti tehty nykytilanneanalyysi ja järjestelmäarkkitehtuuriselvitys.

Pysäköinnintarkastajien työturvallisuutta parantava haalarikamerahanke etenee. Pysäköinninvalvonta hankkii uuden toimintajärjestelmän PASI-toimintajärjestelmän tilalle.

Kaavatielikantatuotanto otetaan käyttöön vuonna 2021. Asemakaavaprojektien tiedonhallintaan tarkoitettu Kaavapino-työkalun testausvaiheet ovat käynnissä.

Ohjelmistorobotiikan hyödyntämistä toimialalla edistetään. Robotiikan hyödyntämistä selvitetään muun muassa joidenkin asuntotuotannon taloustehtävien sekä kirjanpidon eriyttämislaskennan osalta. Myös toimialan eri päätösprosesseissa on edistetty toimijatietojen viemisen automatisointia ohjelmistorobotin avulla.

Vastuullinen taloudenpito

Asuntotonttien maanvuokrauksen yleiset periaatteet on saatettu päätöksentekoon ja niitä koskeva soveltamisohje on valmisteilla. Soveltamisohje saatetaan päätöksentekoon viimeistään alkusyksystä. Yritystonttien yleisten maanvuokrausperiaatteiden valmistelu ei ole vielä alkanut.

Määritetään ja otetaan käyttöön kaupungin rakennetun omaisuuden kehittämis- ja realisointiprosessi yhteistyössä keskeisten palveluiden kanssa. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Prosessin määrittely on vireillä ja se saataneen päätökseen syksyn aikana.

Kaupungin ulkokuntiin sijoittuvan kiinteistöomaisuuden hallinnoinnin tehostamiseksi valmistellaan ja saatetaan päätöksentekoon kaupungin ulkokunnissa omistamien kiinteistöjen arvotustyö. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Valmistellaan ja saatetaan päätöksentekoon esitys siirtolapuutarha- ja kesämaja-alueiden maanvuokraustoiminnan ja hinnoittelun periaatteiksi.

Toimialalta osallistutaan kaupungin edustajana Väyläviraston ja keskeisten suurten kaupunkien yhteiseen, toteutuneisiin kustannuksiin perustuvan Infranhankkeiden kustannushallintajärjestelmän kehittämiseen. Käyttöönoton aikataulu on elokuu 2021.

Katujen omaisuudenhallintasuunnitelman laadinta on aloitettu ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2021 aikana. Viheralueiden omaisuudenhallintasuunnitelman laatiminen aloitetaan syyskaudella 2021. Katualueiden korjausvelkalaskennan luotettavuuden parantamista on tehty läpikäymällä aiemmin laaditut laskelmat. Katuvihreän korjausvelkalaskenta käynnistetään syyskaudella 2021. Yleisten alueiden rekisterin uusiminen aloitettu selvitystyöllä ja hankintavaihtoehtojen kartoituksella. Liikenteenohjauslaitteiden alustan ensimmäinen vaihe on valmis ja käyttöönottoa jatketaan - jatkokehityksestä laaditaan projektisuunnitelma.

Maamassojen kierrätyksellä tavoitellaan kustannussäästöjä toteuttamalla kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet infrarakentamisessa -toimenpideohjelmaa. Ohjelman toteutus on käynnissä suunnitellun mukaisesti. Siltojen kuntotiedon analysoinnin kehittäminen on käynnissä. Lisäksi tehdään riskienarviointia korjausten ja investointien ajoittamiseksi. Selvitystyö valmistuu kesään mennessä.

Kehitystyö leikkipaikkapalveluihin liittyvien säännöllisten turvatarkastusten hyödyntämiseksi myös kuntotilan määrittelyssä on käynnistetty.

Taimiprosessin tunnistus ja määrittely osana Kaupunkitila-ydinprosessia etenee suunnitellusti. Kasvillisuuden omaisuus- ja seurantatietojen tiedonhallintakäytäntöjen määrittely on aloitettu. Uuden taimihankinnan valmistelu dynaamisena hankintana etenee.

Kaarelan ja Suutarilan sopimusasiakirjojen kehittäminen on käynnissä, uudistetut asiakirjat valmistuvat lokakuun loppuun mennessä. Kunnossapidon asiantuntijapuitesopimukset kilpailutettiin uudistetuilla hankinta-asiakirjoilla.

Kh:n hyväksymän Teknisen alan palvelustrategian tavoitteisiin pääsemiseksi käynnistetty työryhmät, missä ensimmäisen vaiheen tavoite on suunnitella kilpailutettavien alueiden kasvattaminen 1.10.2022.

Kokonaisvastuuhoidon laajennus Vallilan ja Kallion alueilla ei tänä vuonna toteudu. Kantakaupungin tonttienomistajien kadunhoitovelvollisuuksien hoidon toimintamallin selvittäminen on valmistumassa. Vertailututkimus on tehty Katajanokan osittaisvastuuhoidosta (lumen kuljetus, katujen kevätpesu) on saatettu loppuun. Selvitystä täydennetään jatkotutkimuksella huoltoyhtiöiden sekä asukkaiden näkemyksillä. Tutkimuksesta saatuja tietoja käytetään ratkaistaessa kantakaupungin alueen tonttienomistajien kadunhoitovelvollisuuksien hoidon toimintamallia ennen Helsingin kaupungin huolehtimisvelvollisuuksien laajentamista kantakaupungissa.

Toimialta osallistutaan projektiin, jossa tarkistetaan ja parannetaan kiinteistöverotuksen pohjana käytettäviä rakennus- ja kiinteistötietoja.

Tuottavuuden kasvua edistetään seuraamalla valvontatapahtumatavoitteiden toteutumista ja lyhentämällä oikaisuvaatimusten käsittelyaikaa.

Toimialan keskitetyn hankintapalvelun hankintaryhmien uusi toimintamalli etenee suunnitellusti ja suunnitelman mukaan ensimmäiset kategorioiden sopimus- ja toimittajanäkymät sekä näiden perusteella suunnitellut kehitystoimenpiteet on laadittu. Kilpailutusten läpinäkyvyyden varmistaminen kilpailutuskalenterin muodossa etenee suunnitellusti ja sisäinen kalenteri on käytössä arviolta elokuun aikana. Myös muut hankintojen kehittämistoimenpiteet etenevät suunnitellusti (toimittajien ja sopimusten luokittelu, hankintakoulutukset, malliasiakirjat ja hankintaryhmien taloudellinen tietopohja). Helsingin kaupungin uuden hankintastrategian toimenpiteiden käytäntöön vienti toimialalla on käynnissä. Vastuullisuuden integrointi toimialan hankintaprosessiin etenee hyvin.

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

Toimialalta osallistutaan maankäyttö- ja rakennuslain sekä lunastuslain uudistuksen valmisteluun.

Ympäristöministeriö (YM) koordinoi nelivuotista (2020–2023) Ryhti-hanketta. Ryhti-hanke liittyy Maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen ja osana sitä YM toteuttaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ), jonka määrittelyvaihe on nyt alkamassa. RYTJ-määrittelytyöhön tullaan osallistumaan ja hanketta seurataan tiiviisti eri yhteistyöfoorumien kautta.

GeoForum Finland –yhdistyksen toimintaan osallistutaan aktiivisesti kansallisen paikkatietostrategian 2021–2025 määrittelytyöhön osallistumalla.

Helsingin kaupungin ja Kuntaliiton asiakkuusmalli on lisännyt yhteistyötä Kuntaliiton kanssa.

Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Pandemian poikkeusolojen vuoksi toimialan henkilöstö on työskennellyt laajasti etätyössä työtehtävät huomioon ottaen. Suunnitelma syksyn paluusta monipaikkaiseen ja lähityöhön on edennyt ja henkilöstö on osallistunut suunnitteluun keväällä toteutetun fiilismittauksen avulla.

Toimialan johtamiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyvät tavoitteet edistyvät aikataulussaan. Henkilöstön osaamisen kehittämisen toimenpiteitä on pystytty edistämään digitaalisia kanavia hyödyntäen. Johtamisen tavoitteita ja johtamisen kulmakiviä on edistetty virtuaalisten esihenkilöfoorumien kautta. Työyhteisöjen hyvinvointia seurataan ja kehittämistoimet sovittu henkilöstökyselyn tuloksia hyödyntäen. Henkilöstön osallistaminen on edennyt entistä vahvemmin etenkin uuden strategian tietopohjan valmistelussa. Henkilöstön saatavuuden näkökulmasta edistetty mm. henkilöstön palkkausta ja palkitsemisen toimenpiteitä (muun muassa järjestelyeräratkaisu, palkkarakenneuudistus ja henkilökohtaiset lisät sekä kertapalkitsemisen kehittämisen toimenpiteet).

Palvelussuhteen alkamisen prosessia kehitetty panostamalla etenkin perehdytysprosessiin, lisäksi otettu käyttöön myös perehdytystä tukeva järjestelmä. Esihenkilöiden syventävät perehdytykset henkilöstöjohtamisen tueksi käynnistetty virtuaalisesti ja näissä ollut runsas osanotto. Hr-partnerimallin käyttöönotto vakiintunut ja esihenkilötyön tukea ylläpidetty pääosin hyvin poikkeusolosuhteista huolimatta. Henkilöstösuunnittelu osana toimintaympäristöanalyysia ja talousarvioprosessia etenee aikataulun mukaisesti. Kevään palkantarkistuskierrokset toimialalla saatettiin loppuun aikataulussaan. Henkilöstöä on palkittu hyvistä työsuorituksista sekä henkilökohtaisten lisien että kertapalkitsemisen avulla.

Toimialalla toteutetaan vuonna 2020 koottua tiedonhallinnan kehittämisen toimenpideohjelmaa. Ohjelman toteuttamisella mahdollistetaan se, että kaupungin datastrategian tavoitteet täytetään toimialalla ja perusta saadaan kuntoon siten, että tiedolla johtaminen mahdollistuu ja helpottuu. Toimialan ylimmän ja keskijohdon foorumeissa on vahvistettu tietojohtamisen osaamista.

Toimialan asiantuntijatiimien itse ohjautuvaa toimintaa ja ketterää kehittämistä tukemaan kehitetään tiimien toimintamallit ja hyvät käytännöt. Tämä tiimien käsikirja on tiedonkeruu- ja valmisteluvaiheessa.

Hyte-tavoitteet

Elävien, omaleimaisten ja turvallisten kaupunginosien kehittämiseksi kehitetään Helsingin liikenneverkkoa liikennesuunnittelua tulevan liikkumisen kehittämissuunnitelman ja kestävästä kaupunkiliikenteestä suunnitelman (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) mukaisesti. Lisäksi kehitetään ja laajennetaan kantakaupungin raitiotietä Helsingin raitioliikenteen kehittämissuunnitelman sekä HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti. Tiedolla johtamisen tukemiseksi vahvistetaan kaupunkielämää ja kävelyä koskevaa tietopohjaa.

Ikäihmisten liikuntaohjelmaan liittyvät niin sanotut Hyte-penkit asennetaan suunnitelmien mukaisesti keväällä 2021 liikuntamahdollisuuksien parantamiseksi. Penkkien määrän muutosta seurataan kaksi kertaa vuodessa. Leikkipuistoja, jotka ovat helsinkiläisten lapsiperheiden peruspalvelua, on enemmän kuin tavoitteen mukainen määrä suunnittelussa.

Vuoden 2021 alusta lukien laajennettiin tehostetun talvihoidon reitistöä pyöräilyn pääverkolla suunnitellun mukaisesti 10 km. Samalla pyritään hoitamaan tehostetusti myös jalkakäytävät, mikäli rakenteellista erottelua ei ole.

Yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä korostetaan esteettömyyssuunnittelua. Uusilla kaava-alueilla määritellään kaavasunnittelun yhteydessä ne alueet, joilla edellytetään esteettömyyden erikoistasoa, esimerkiksi ikäihmisten palvelutalon sijoittelussa.

Esteettömyyskoulutusta järjestetään osana kaupungin esteettömyystyöryhmän toimintaa ja koulutuksia on suunniteltu vuoden 2021 syksyille kaikille toimialoille. Kaupungin esteettömyyslinjauksia päivitetään ja ne on suunniteltu vietävän päätöksentekoon syksyn 2021 aikana. Kaupungin esteettömyystyön nykytilan arviointi ja jatkokehityssuosituksen tunnistaminen käynnistetään syksyllä 2021.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Turvataan vakaa talous ja kestävä kasvu tonttikaavoituksen ja alue- ja asuntorakentamisen kautta. Asemakaavoitus etenee tavoitteiden mukaisesti. Kaupunki jatkaa aktiivista tontinluovutustoimintaa. Laaditaan täydennysrakentamisasemakaavoja AM-ohjelman mukaisesti. Turvataan pitkän aikavälin kasvu ja elinkeinoelämän toimintaedellytykset huolehtimalla siitä, että kaavoituksen tavoitteet toteutuvat kaikilta osin.

Kasarmitorin kesäterassitorille valittiin 12 helsinkiläistä ravintolatoimijaa. Alueeseen liittyy myös kesäkatukokeilu, joka kytkee Kasarmitorin terassin Helsinki-biennaalin paviiljonkiin. Terassien ja muun kaupunkitilan käyttöä seurataan kesällä. Tapahtumien järjestämistä on helpotettu ja Varaamo-palvelua on kehitetty. Toimialalta on osallistuttu Malliparkletin OHRYyn, terassien lupakynnyksen helpotukset sovittu jäävän pysyviksi. Tapahtumailmoituslupaprojektilla on myönnetty rahoitus koronasta palautumiseen ja digitalisaation edistämiseksi. Projekti alustan luomiseksi on aloitettu.

Toteutetaan kaupunkilaisten kaupunkikehittämisen osallisuutta ja vuorovaikutusta verkossa. Uutta Helsinkiä- alueellisten verkkotilaisuuksien sarja on vakiintunut osaksi toimialan vuorovaikutuskäytäntöjä.

Helsinki yritysten kokeilualustana –innovaatiotoiminta: Innovaatioiden ja kokeilujen tavoitetila ja toimintamalli on luonnosteltu, käsittely on siirretty syyskauden alkuun. Ensimmäinen yhteinen kokeilukilpailu on käynnissä koskien äänimajakkoja (uusia ratkaisuja esteettömään kaupunkitilaan). Valmisteltu kiertotalouden klusteriohjelmaa yhdessä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kanssa.

Järjestetty Open Forum –tapahtuma, jossa on esitelty toimintaa. Tietoa rahoitusinstrumenteista kerätään ja koostetta valmistellaan. Hankehakuja ja hankeaihoita käyty yhdessä läpi. Fiksu kaupunki -hanke käynnistynyt, missä kaupunkiympäristön toimiala on vahvasti mukana.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokohdan vastuulla olevan sitovan tavoitteen Asuntotuotantoedellytysten turvaaminen ei ennusteta toteutuvan, koska toisen mittarin tavoitteita ei saavuteta.

Tavoite: **Asuntotuotantoedellytysten turvaaminen**

Mittarit:

- Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m² pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m²). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Tarkistettuja asemakaavoja on valmistunut 14.6.2021 mennessä yhteensä 519 637 k-m², josta täydennysrakentamisen osuus on 200 452 k-m².

- Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m². Tavoitteen ei ennusteta toteutuvan. Uusi ennuste on 350 000 k-m². Luovutetun asuinrakennusoikeuden määrä oli 30.6 mennessä 127 000 k-m², mikä vastaa noin 1 800 asuntoa. Luovutuksista noin 80 % ovat olleet vuokrauksia.

Tavoite: **Asiakaskokemuksen parantaminen**

Mittarit:

- Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Helsingin kaduilla tehtävien töiden järjestelyjen toimivuutta koskevan asiakaskyselyn tulos ylittää arvon 3,3 (asteikolla 1-5). Syksyllä 2021 tullaan järjestämään asiakaskysely kesän töistä. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tulvat ja myrskyt ovat merkittäviä riskitekijöitä. Koronan myötä virkistysalueiden käytön kasvu edellyttää vanhojen ja suosittujen ulkoilma-alueiden rakenteiden kunnostusta.

Kulosaaren sillan perustuksissa on todettu vaurioita, jotka johtuvat sillan välittömässä läheisyydessä tehdyistä rakennustöistä. Vaurioiden vakavuutta selvitetään, mutta todennäköisesti liikennettä sillalla joudutaan rajoittamaan lisävaurioiden välttämiseksi.

Korona-aikana yhteydenotot erityisesti asiakaspalveluun ja hieman myös asuntopalveluihin ovat kasvaneet, joka on johtanut siihen, että jonotusajat puhelinpalvelussa ovat kasvaneet ja entistä suurempi osa puheluista jää vastaamatta. Palautejärjestelmän kautta saapuneisiin palautteisiin on kuitenkin pystytty vastaamaan tavoiteajassa.

Koronatilanne saattaa vaikuttaa negatiivisesti ympäristöseuranta- ja -valvontayksikön suorittamiin suunnitelmallisten tarkastusten kokonaismäärään. Tartuntatautilain valvonta jatkuu lakimuutoksen myötä vuoden loppuun, mikä saattaa myös jatkossa vaikuttaa elintarvike- ja terveysuojeluvälvön tarkastusten toteumaan riippuen koronatilanteesta.

Vuoden 2021 alusta alkaen kaupunkitasoisesti järjestetyissä tietohallinnon peruspalveluissa ovat siirtymävaiheen haasteet jatkuneet, ja palvelut eivät ole vastanneet toimialan tarpeita ja sovittua laatua. Toimialan ja kaupunginkanslian välisellä yhteistyöllä on pyritty korjaamaan tilanne kuntoon.

Merkittävin palvelutuotantoon liittyvä riski on henkilöstövaihtuvuus ja työmäärän kuormitus avaintehtävissä sekä henkilöstön työssä jaksaminen koronatilanteesta. Tämä edellyttää ennakoivaa henkilöstösuunnittelua ja rekrytointiprosessin sujuvuutta sekä tehtävien priorisointia, hyvää henkilöstöjohtamista ja työyhteisöjen yhteisöllisyyden ylläpitämistä poikkeusoloissa.

31002 Rakennukset

Keskeisimmät ennustekaudella tapahtuneet edistysaskeleet ja poikkeamat kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemoissa

Kestävän kasvun turvaaminen

Uudisrakentamisessa, peruskorjauksissa ja energiatehokkuuskumppanuuden pilotoinneissa edetään tavoitteiden mukaisesti. Päästövähennystavoitteiden kannalta keskeisiä energiatehokkuusinvestointeja olemassa oleviin rakennuksiin ei pystytä käynnistämään tarvittavissa määrin nykyisellä rahoituksella. Sähkön kysyntäjoustoa ei pystytä tällä hetkellä edistämään ilmanvaihdon käytön koronalinjauksista johtuen.

Hiilineutraalia rakentamista sekä erityisesti puurakentamista on lisätty hankkeissa. Siihen tarvittavaa osaamista kehitetään hankkeissa ja osallistamalla mahdollisuuksien mukaan webinaareihin.

Tavoitteena on, että kaikki infra-työmaat ovat vähäpäästöisiä. Vähäpäästöisyyden kriteerit on viety osaksi urakoiden tarjouspyyntöasiakirjoja. Asetetut työmaiden päästövaatimukset täyttävät Green Dealin 1.7. voimaan tulevat tavoitteet. Infra-työmaiden päästöttömyys laatuksiteriksi: Kulosaaren pyöräilykatu on valmistunut keväällä 2021. Saatujen kokemusten pohjalta laaditaan ohje päästöttömään työmaahan. Markkinavuoropuhelu infra-urakoitsijoiden kanssa järjestetään syksyllä 2021 ja laadittujen laatuksiterien mukainen kilpailuttamispiilotti käynnistetään loppuvuodesta 2021.

Uudistuvat palvelut

Palvelussuhdeasuntojen vuokraamisprosessin leanaus on siirtynyt analyysivaiheesta toteutusvaiheeseen. Huomiota kiinnitetään avainhallintaan ja markkinointiin. Huoneistojen muuttotarkastuksilla on olennainen osa prosessin nopeuttamisessa ja parantamisessa. Asuntoisännöitsijöiden resurssityökalu on teon alla.

Palvelutila-prosessin kehittämistyötä on jatkettu. Työ etenee vaiheittain, suunniteltu aikataulu työn valmistumiselle on Q2/2021.

Kaupunkiympäristön toimialan, kanslian ja asiakastoimialojen kanssa on järjestetty yhteinen toimitilawebinaari. Työpajatyöskentelyllä kartoitettiin tärkeimmiksi koetut yhteistyön kehittämisteemat. Yhteistyöasiakirjojen valmistelu jatkuu.

Uusien toteutusmuotojen (muun muassa allianssi, suunnittele ja toteuta) käyttöä jatketaan. Kaisantunnelin toteutus STK-hankkeena (kehitysvaiheen sisältävä suunnittele ja toteuta -hanke) on käynnissä. Kalasatamasta Pasilaan allianssihankekehitysvaihe etenee aikataulussa. Ensimmäisten liittyvien hankkeiden toteutus Nihdissä ja Pasilassa on alkamassa elokuussa 2021. Kruunusillat-allianssiin kuuluvien liittyvien hankkeiden rakentaminen Kruunuvuorenrannassa ja Hakaniemessä on alkanut toukokuussa. Hankkeen tavoitehinnasta päätetään kaupunginhallituksessa kesäkuussa ja kaupunginvaltuustossa elokuussa. Perushankkeen rakentaminen alkaa lokakuussa 2021, mikäli tavoitehinta hyväksytään kaupunginvaltuustossa elokuussa.

Kaupunkilähtöinen työmaa - oppaan käytölle luodaan kriteerit ja ne otetaan käyttöön kaikissa rakennuskohteissa: Työmaiden asianmukaisuuden arviointi on luotu ja otetaan käyttöön kaikissa rakentamiskohteissa toukokuusta 2021 alkaen. Kaupunkilähtöinen työmaa - oppaan käytön kriteerit on viety tarjouspyyntöasiakirjoihin.

Pasilan Postipuiston rakentamislogistiikkakartan siirtäminen sähköiseen muotoon on käynnissä.

Vastuullinen taloudenpito

Sisäisen vuokran mallin aikataulu on täsmentynyt ja malliin tehtävät muutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa.

Vuokramalliuudistuksen osana korjataan toimintatapa kirjanpitolain mukaiseksi, jolloin aiemmin investoinneista rahoitetut perus- ja vuosikorjaushankkeet siirretään osaksi käyttötalouden korjauksen- ja kunnossapidon budjettia. Vuoden 2022 alusta tehdään tarvittavat muutokset ylläpitovuokriin. Samalla muutetaan pienten toiminnalliset hankkeiden (< 150 000 €) rahoitustapaa. Ko. hankkeet on tarkoitus toteuttaa käyttäjäpalveluna ja rahoitus siirtää irtaimen omaisuuden puolelle. Pääomavuokrien tasokorotuksiin tehtävät muutokset on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2023 alusta. Keväällä 2021 on tiedotettu toimialojen johtoa uudistuksesta.

Kiinteistöjen omistajapoliittiset linjauksiin liittyviä tilahankkeiden toteutusmuotojen valintakriteereitä sekä sen mukaisesti tilahankkeiden ohjauksessa tarvittavia järjestelmävaatimuksia täsmennetään vuoden 2021 aikana hyväksyttävässä tilahankkeiden käsittelyohjeessa.

Tilaverkkotyön päätehtäviä uudessa tilat-palvelussa on taloudelliset tarkastelut ja vertailut lähtökohtana kannattaako korjata vai korvata uudella korvaavalla rakennuksella sekä PTS kehittämisen tilaverkkotarkastelujen näkökulmasta.

Omaisuudenhallinnan osana tilat arvotetaan toimitilastrategian ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti ja niistä tiloista luovutaan, jotka eivät toimitilastrategian mukaan kaupungin omistukseen kuulu. Salkuttamiskriteerien määrittäminen aloitetaan vuoden 2021 toisella vuosipuoliskolla ja samalla ryhdytään määrittämään periaatteet tiloista luopumisen tavalle. Varsinainen sisäinen arvottaminen/salkuttaminen tehdään vuosina 2022-2023.

Korjausvelan haltuunotto-ohjelman laatiminen on aloitettu ja alustava määrittely on elokuussa 2021. Ohjelma sisältää sekä investointisuunnitelman että luopumissuunnitelman. Varsinainen haltuunotto-ohjelma valmistuu v. 2022 loppuun mennessä.

Tila-, salkku- ja asiakaskohtaista talouden seuranta ja ohjausta tarkennetaan, jotta seuranta- ja ohjausmallit voivat tukea uutta tilat-palvelut organisaatiota. Tavoitteena on, että kesään 2021 mennessä otetaan käyttöön sekä asiakas- ja salkkukohtaiset toimintatalouden, että talonrakennushankkeiden rakentamishankkeiden seurannan uudet raportointimenetelmät.

Vuodenvaihteessa linjatut vuokranlaskentaperusteet koskien kaupungin omistamia vapaarahoitteisia asuntoja sekä sosiaali- ja terveystoimen erityisryhmille välivuokrattuja asuntoja, on otettu käyttöön. Tämä vaikuttaa vuokra-asuntojen sisäänvuokrauksen ja ulosvuokrauksen väliseen negatiiviseen eroon ja täten vähentämään subventiota.

Tukkutorin toimintojen siirtyminen 31.12.2021 on edennyt päätösvaiheeseen (Khs 31.5. valtuusto 16.6.2021). Pakastamohanke etenee ja parhaillaan valmistetaan rakentamiselle aiesopimusta. Hakaniemen peruskorjattavan hallin ravintoloitsijan kilpailutus on päättynyt, valinta julkistetaan 1.6.2021

Investointihankeiden elinkaarenhallintaa kehitetään. Urakkasopimuksien 10-vuotisvastuuvaihtojen seurantarjestelmän kehittäminen käynnistyy syksyllä 2021. Infraurakoiden seuranta on kehitetty ja Staran työkanan seurantaan on luotu toimintatapa.

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

Vuoden 2030 tavoitteisiin ja laajuuteen päivitetyn Covenant of Mayors for Climate and Energy –sitoumuksen toimenpideohjelman (SECAP) valmistelu on käynnistynyt konsulttityönä.

Helsinki on edelleen osallistunut aktiivisesti Kuntien sisäilmaverkoston toimintaan ja verkoston ohjausryhmään, jossa verkoston teemaksi vuodelle 2021 päätettiin käyttäjän osallistaminen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) valmisteilla oleva uudistus vaikuttaa rakennushankkeiden vastuisiin ja ohjaukseen. Uudistuksen tavoitteena on rakentamisen laadun parantaminen, mikä voi vaikuttaa lyhyellä tähtäimellä investointikustannuksia lisäävästi, mutta tavoitteena on kuitenkin hallita paremmin tilakustannuksia ja hiilijalanjälkeä pitkän tähtäimellä.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Tavoite muuntojoustavista ratkaisuista ja tilahankkeiden priorisoinneista sekä oikea-aikaisuudesta on viety tilahankkeiden käsittelyohjeeseen. Priorisoidaan tilahankkeita lakisääteisen palvelutarpeen ja tilojen turvallisuuden ja terveellisyyden perusteella.

Kaikissa perusparannus- ja uudisrakennushankkeissa edistetään palvelutilojen monitoimijaisuutta lukitus- kulunvalvonta yms. ratkaisuilla. Yhteistyössä muiden toimialojen kanssa edistetään Varaamo-palvelun käytön laajentamista. Toteutetaan ikäihmisen liikkumishankkeen mukaisia toimenpiteitä muun muassa lisäämällä penkkejä.

Energiatohokkuuskumppanuusmallia pilotoidaan kolmessa hankkeessa, jotka ovat käynnissä kahden yrityksen kanssa. Käynnissä on myös nopeita kokeiluja kaukolämmön käytön vähentämiseen ja optimointiin kolmen yrityksen kanssa sekä sähkön kysyntäjoustojen käyttöönottoon useiden yritysten kanssa. Nämä uudenlaisten toimintamallien ja teknologioiden kokeiluhankkeet ovat pääosin käynnistyneet marras-joulukuussa 2020. Hankkeet käynnistettiin osana 6Aika-rahoitusta saanutta Energiaviisaat kaupungit -hanketta. Hanke päättyi 31.12.2020 eikä erillisrahoitusta vuodelle 2021 ole varattu, mutta ulkopuolisen rahoituksen hakemuksia on valmistelussa. Ympäristöministeriöltä on saatu rahoitus Energiaviisas kaupunkikonserni-hankkeeseen, jossa edistetään tytäryhteisöiden energiansäästötyötä ja energiatohokkuusinvestointien käynnistämistä.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokohdan vastuulla olevat mittarit sitovien tavoitteiden osalta ennustetaan toteutuvan.

Tavoite: **Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen**

Mittarit:

- Kaupungin omissa toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohteet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputeknikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat uudisrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku on vähintään 30 % pienempi kuin kansallinen määräystaso edellyttää (toimitilat ja palvelurakennukset). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
- Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat korjausrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku pienenee peruskorjauksen myötä vähintään 20 %-yksikköä enemmän kuin kansallinen määräystaso edellyttää (ympäristöministeriön asetus 4/13 7§ E-lukuvaatimus rakennusluokittain). Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

Tavoite: **Tilojen ja alueiden monipuolinen ja tehokas käyttö**

Mittari:

- Tyhjen tilojen osuus enintään 4 %. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan, ennuste 2,67 %.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Viranomaisvaatimusten sekä käyttäjätoimialojen palvelutarpeeseen kuulumattomien tehtävien kasvu vaikeuttavat kuitenkin priorisointia resurssien kohdentamisessa. Seurauksena tilahankkeiden valmistuminen aikataulussa ja arvioidussa enimmäishinnassa vaikeutuu, jolloin myös sisäisen vuokran toteutumisen ennakoiminen voi vaikeutua. Riskin hallitsemiseksi tarvitaan pysyvää panostusta tilahankkeiden ulkoiseen ja sisäiseen tiedonkulkuun sekä viranomais- ja asukasryhmiä ja ajantasaisen seurantarjestelmien kehittämiseen.

Talonrakennusmääräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan. Hyvösen lastenkodin korvaavan uudisrakennuksen, Käpylän peruskoulun Väinölän rakennuksen perusparannuksen, lasten päiväkoti Kaarelanraitin korvaavan uudisrakennuksen sekä Pohjois-Haagan ala-asteen perusparannuksen ja laajennuksen sekä arvion mukaan lasten päiväkoti Honkasuon uudisrakennuksen

aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aikataulun mukaisesti ja hankkeille osoitetut käyttämättä jäävät määrärahat on ohjelmoitu uudelleen kohdentamattomille korjaustöille.

Kruunusillat-hankkeen kustannusnousu edellyttää päätöksentekoa uudessa kaupunginvaltuustossa. Toteutusvaiheeseen siirtymiseen sisältyi riski kustannusnousuun ja päätöksentekoon liittyen.

31003 Asuntotuotanto

Keskeisimmät ennustekaudella tapahtuneet edistysaskeleet ja poikkeamat kaupunkistrategian, kaupunkiyhteisten hankkeiden ja yhteissuunnittelun teemoissa

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Asuntotuotantopalvelu tuottaa AM-ohjelman mukaisesti laadukkaita ja elinkaarikustannuksiltaan edullisia asuntoja kaikkialle Helsinkiin, vuodelle 2021 tavoite on 1 500 uudisasuntoa (214 uudisasunnon aloitukset rekisteröity). Asunnoista on noin 50 % ARA-vuokra-asuntoja ja noin 50 % välimuodon asuntoja (asumisoikeus ja Hitas). Vuonna 2021 käynnistetään noin 950 asunnon peruskorjaus (pääasiassa Hekan tilaamia) ja tutkitaan täydennysrakentamismahdollisuudet kaikissa Hekan peruskorjaushankkeissa (285 peruskorjausasunnon aloitukset).

Kaupungin oma asuntotuotanto tarjoaa kohtuuhintaisia asuntoja yritysten henkilöstölle, mikä tekee Helsingistä houkuttelevamman sijaintipaikan yritysten toiminnolle. Asuntotuotantopalvelun toiminta tukee työvoiman saatavuutta ja elinkeinoelämän mahdollisuuksia sijoittua Helsinkiin. Asuntotuotantopalvelu toteuttaa asuinkiinteistöjen yhteyteen myös kaavassa määrättyjä liiketiloja.

Moderni ilmastovastuu

Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan uudisrakentamisessa ja peruskorjauksissa. Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien hankkeiden rakennukset suunnitellaan A-energialuokkatason mukaisiksi (uudisrakentaminen, asuinkerrostalot). Käynnissä on selvityksiä ja kehittämishankkeita vähähiilisyteen sekä uusiutuviin energiamuotoihin liittyen (esimerkiksi maalämpö). Lisäksi rakennutetaan puurakennuskohteita osana "normaalirakentamista".

Uudistuvat palvelut

Vuoden 2021 aikana tavoitteina uusien järjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto kuten projektinhallintajärjestelmän testivaihe ja käyttöönotto, myyntijärjestelmän kehittämisvaihe ja käyttöönotto sekä uusien nettisivujen kehittäminen ja käyttöönotto. Tavoitteena on kehittää myyntiprosessia sekä asuntopalvelun sisäistä toimintakulttuuria tehokkaammaksi ja mielekkäämmäksi.

Vastuullinen taloudenpito

Asuntotuotantopalvelu toimii rakentamisen ja suunnittelupalveluiden julkisena kilpailuttajana. Myös rahoitus kilpailutetaan. Taloussuunnitelmakaudella asuntotuotannolla on urakkakilpailuissa käytössä useita eri kilpailutusmuotoja. Asuntotuotannon taloudessa on huomioitava erityisesti hankkeiden korkomenot. Viime vuosina korkotasot on ollut alhainen, mutta korkotason muutokset ovat vaikeasti ennustettavissa. Omistusasuntotuotannon käynnistämässä on huomioitava markkinatilanne. Henkilöstöresursseissa on huomioitava kasvavat tuotantotavoitteet.

Sitovien toiminnan tavoitteiden ja muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokohdan vastuulla oleva mittari sitovan tavoitteen osalta ennustetaan toteutuvan.

Tavoite: **Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen**

Mittari:

- Asuntotuotanto vähintään 1 500 asuntoa. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan (tilanne 214/1 500), sisältää riskejä syksyn urakkakilpailuissa.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tällä hetkellä on havaittavissa merkkejä tarvikkeiden ja urakoiden hintojen noususta ja uudistuotannon kilpailutuksiin on saatu hyvin vähän tarjouksia ja uusimpaan täydennysrakentamiskohteen kilpailuun ei yhtään tarjousta. Myös peruskorjauksen puolella viimeisimpään kilpailuun saatiin poikkeuksellisen vähän tarjouksia (2). Rekrytoinnit jatkuvat edelleen erittäin haasteellisina.

Investoinnit

Investointeihin on yhteensä käytettävissä ylitysoikeuksineen 579,5 milj. euroa. Investointeihin ennustetaan käytettävä 612,0 milj. euroa, ylitystä ennustetaan yhteensä 32,5 milj. euroa.

Kiinteä omaisuus, TA-kohta 801

80150 Kiinteistöjen myynnit

Talousarviossa on kiinteää omaisuutta arvioitu myytävän 100 milj. eurolla vuonna 2021. Kauppoja on 30.6 mennessä tehty 36, ja niiden yhteiskauppahinta on noin 53 milj. euroa. Talousarvion mukainen myyntitavoite ennustetaan toteutuvan. Myyntien vaikutus taseeseen arvioidaan olevan 5 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan kaupunkirakenne.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Määrärahaa on vuodelle 2021 käytettävissä yhteensä noin 17,5 milj. euroa.

Kauppoja on tehty 30.6 mennessä tehty tai niistä on saatu lainvoimainen päätös yhteensä noin 9,5 milj. euron edestä. Täydennysrakentamiskorvausten osalta on saavutettu neuvottelutuloksia noin 4 milj. euron edestä. Määräraha ennustetaan käytettävän kokonaisuudessaan. Maapoliittisten linjausten 2. osan hyväksymisen viivästymisen vuoksi, osa hankkeista ja määrärahoista voivat kuitenkin niiden vaatiman neuvottelu- ja päätösprosessiajan vuoksi siirtyä vuodelle 2022.

8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden esirakentamiseen on vuodelle 2021 varattu yhteensä 69,3 milj. euroa. Projektialueiden esirakentamisen määrärahan käytön ennuste on 84,4 milj. euroa eli 122 % budjetoidusta määrärahasta. Määrärahan ylitystarpeet johtuvat Kalasatamasta – Pasilaan raitiotiehankkeen kehitysvaiheen kustannuksista sekä raitiotiehankkeen yhteydessä tehtävästä Nihdin esirakentamisesta, Verkkosaaren pohjoisosan ruoppauskustannuksista sekä Ilmalan alueen esirakentamisesta. Lisäksi talousarviovaiheessa projektialueiden katuinvestointeihin 8 03 02 sisällytetyt hankkeet Hyväntoivon puiston esirakentamisesta, We Land kohteen pilaantuneen maan kunnostuksesta sekä Hernesaaren massojen käsittelyalueen kustannuksista toteutetaan esirakentamisen puolella ja vuoden lopulla tehdään siltä osin tarvittavat määrärahasiirrot talousarvion alakohtien välillä.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Tonttien ja muiden kuin projektialueiden esirakentamiseen on vuodelle 2021 varattu yhteensä 26,0 milj. euroa ja toimialalla on käytettävissä ylitysoikeusmäärärahaa 1,1 milj. euroa, yhteensä 27,1 milj. euroa. Tonttien ja muiden kuin projektialueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen varattua määrärahaa käytetään pilaantuneiden maiden puhdistamiseen, johtosiirtoihin, rakennusten purkuun ja muuhun esirakentamiseen. Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Hakaniemen huoltopihan, Hakaniemi-Merihaka alueen sekä Raide-Jokeriin liittyvien hankkeiden esirakentaminen. Lisäksi vuonna 2021 on käynnistynyt useiden yksittäisten asuntotonttien tai -korttelien vaatimia maaperän kunnostuksia ja johtosiirtoja sekä koulujen ja päiväkotien purkutöitä.

Määrärahaa ennustetaan käytettävän 38,7 milj. euroa, joka vastaa 143 %:n käyttöastetta. Määrärahan ylitystarpeet johtuvat Kruunusillat -hankkeen valmistelevien töiden toteutuminen suunnitellusti edellyttää oikeutta ylittää talousarviokohdan investointimääräraha. Hankkeen lisämäärärahatarpeista on valmisteltu esitys, joka on toimitusten käsittelyssä.

Rakennukset, TA-kohta 802

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2021 on varattu yhteensä 271,39 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 144 miljoonaa euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 127 miljoonaa euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimmät vuokrahankkeet ovat Suuntimopuiston monitoimitalo, Ressun peruskoulun ja lukion lisätilat, Maatullin ala-asteen ja päiväkodin korvaava uudisrakennus sekä Luonnontiedelukio.

Ruoantuotantolaitos, Laakson yhteissairaala, Kampin terveys- ja hyvinvointikeskus, Haagan ja Malmin perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta. Myös Suutarila-Siltämäki-alueen koulu- ja päiväkotihankkeet suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoisia toteutus- ja rahoitusmuotoa.

Ylitysoikeutta ei ole myönnetty vuodelle 2021 koska vuodelle 2020 varattu määräraha käytettiin kokonaisuudessaan. Talonrakennusmäärärahaa ennustetaan käytettävän kokonaan.

Investointimäärärahan käyttöennuste perustuu tehtyihin tilauksiin ja hankkeiden toteutusaikataulujen perusteella arvioituun laskutukseen. Hankkeita on käynnissä noin 560 kappaletta.

8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Uudisrakentamisen pääpaino on uusien alueiden palvelurakennusten ja olemassa olevia rakennuksia korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet ovat Pakilan koulujen ja päiväkotien allianssihanke, Puotilan ala-asteen, Vuosaaren lukion ja Helsingin kielilukion korvaavat uudisrakennukset, Mäkelänrinteen lukion laajennus ja perusparannus, Oulunkylän ala-asteen laajennus ja C-osan korvaava tila, Pirkkolan korvaava jäähalli ja Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus sekä lasten päiväkodit Kukkaniitty ja Vaapukka.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia merkittäviä uudisrakennushankkeita mm. Keski-Pasilan peruskoulu ja päiväkoti, Kottby grundskolan korvaava uudisrakennus, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin korvaava uudisrakennus sekä Vartiokylän ala-asteen korvaava uudisrakennus.

Uudis- ja lisärakennushankkeille osoitettu investointimääräraha on 144,25 milj. euroa.

Uudisrakennushankkeisiin ennustetaan käytettävän 126,5 milj. euroa eli 88 % budjetoidusta määrärahasta.

Talousarviokohdan 8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet alla mainittujen hankkeiden rahoituksesta osa jää käyttämättä:

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2021	Arvioitu käyttö 2021	Määräraha jää käyttämättä
8020102	Lpk Honkasuo	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	3,0	0,5	2,5
8020102	Hyvösen lastenkoti	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	4,6	0,1	4,5
8020102	Mäkelänrinteen lukio	Koulun laajennus	6,2	4,0	2,2
8020102	Lpk Kaarelanraitti ja peruskoulun luokat 1-2	Uudisrakennus	7,5	3,5	4,0
8020102	Vuosaaren lukio	Korvaava uudisrakennus	11,7	9,0	2,7
8020102	Lpk Kukkaniitty	Korvaava uudisrakennus	4,0	2,0	2,0
		YHTEENSÄ	37,0	19,1	17,9

Hankkeille osoitetut käyttämättä jäävät määrärahat 17,9 milj. euroa siirretään talousarviokohtaan 8 02 02 Rakennukset, korjaushankkeet ja ohjelmoidaan uudelleen kohdentamattomille korjaustöille.

Lastenpäiväkoti Honkasuon korvaava uudisrakennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunniteluun aikataulun mukaisesti. Kokonaisvastuu-urakoitsijan esittämät suunnitelmat eivät saaneet rakennuslupaa ja hankkeen suunnittelu viivästyi.

Hyvösen lastenkoti uudisrakennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet asemakaavan poikkeamislupavalituksen takia.

Mäkelänrinteen lukion kokonaisurakka valmistuu aikataulussa ja hankkeen varauksista osa jäi käyttämättä. Syynä hyvä yhteistyö projektin eri osapuolten välillä ja hyvä toteutusvaiheen suunnittelu.

Lpk Kaarelanraitti ja peruskoululuokat 1-2 korvaavan uudisrakennushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Vuosaaren lukion korvaavan uudisrakennuksen elinkaarihanke valmistuu alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja ennusteen mukaan osa hankkeen varauksista jää käyttämättä.

Lpk Kukkaniityn korvaavan uudisrakennuksen kokonaisurakka valmistuu alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja ennusteen mukaan osa hankkeen varauksista jää käyttämättä.

8 02 02 Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen, erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyden ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2021 korjausrakentamiseen investointitaso on 127 miljoonaa euroa. Uudisrakentamisesta 92 miljoonaa euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2021 käytetään yhteensä 219 miljoonaa euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat korjaushankkeet ovat Etu-Töölön lukion, Kallion ala-asteen, Kallion lukion, Käpylän peruskoulun Väinölä-rakennuksen, Lauttasaaren ala-asteen, Pohjois-Haagan ala-asteen ja Hakaniemen kauppahallin perusparannukset.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia korjaushankkeita mm. Gymnasiet Lärkanin ja Hoplaxskolanin, Kallion ala-asteen koulun, Käpylän peruskoulun Untamo-rakennus, Maunulan ala-asteen, Pihlajiston ala-asteen, Taivallahden peruskoulun, Töölön kishallin ja Finlandiatalon perusparannukset.

Kohdentettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2021 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 20 miljoonaa euroa ja kestävä kehityksen investointeihin 2 miljoonaa euroa sisältäen aurinkosähkön lisäämisen. Kohdentamattomia määrärahoja käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen, jotta tilat voitaisiin pitää käyttökunnossa ja välttämättömiin lisävaurioilta sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä.

Korjausrakentamishankkeille osoitettu investointimääräraha on 127,13 milj. euroa. Korjausrakentamishankkeisiin ennustetaan käytettävän 144,7 milj. euroa eli 114 % budjetoidusta määrärahasta. Yliytksen kattamiseksi tullaan tekemään syksyllä esitys tekniselle johtajalle määrärahasiirrosta uudisrakennushankkeista korjaushankkeisiin.

Am. hankkeiden aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aikataulun mukaisesti ja hankkeille osoitetut käyttämättä jäävät määrärahat 22,7 milj. euroa on ohjelmoitu uudelleen kohdentamattomille korjaustöille ja hankkeille, joiden hankehinta on korotettu.

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2021	Arvioitu käyttö 2021	Määräraha jää käyttämättä
8020202	Käpylän peruskoulu	Väinölä rakennuksen perusparannus	6,9	2,0	4,9
8020202	Pohjois-Haagan ala-aste	Perusparannus ja laajennus	12,7	3,4	9,3
8020202	Etu-Töölön lukio	Perusparannus	12,2	8,5	3,7
8020202	Kallion ala-aste	Perusparannus	5,0	0,2	4,8
		YHTEENSÄ	36,8	14,1	22,7

Käpylän peruskoulun Väinölä rakennuksen perusparannushankkeen aloitusedellytykset eivät toteudu suunnitellun aikataulun mukaisesti väistötilan aikatauluviiveen takia. Hankkeille varatusta investointimäärärahasta arvioidaan jäävän käyttämättä 4,9 milj. euroa.

Pohjois-Haagan ala-asteen perusparannus ja laajennushankkeen aikataulu on viivästynyt kokonaisurakoitsijan konkurssin takia. Työmaa on otettu haltuun ja urakkakilpailutus on käynnistetty uudelleen.

Etu-Töölön lukion kokonaisurakka valmistuu alkuperäisessä aikataulussa. Hankkeen viimeinen maksuerä siirtyy seuraavalle vuodelle ja kuluvan vuoden laskutus jää arvioitua pienemmäksi.

Kallion ala-asteen perusparannushankkeen aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunniteluun aikataulun mukaisesti. Toteutusvaiheen kustannusarvio ylitti hyväksytyt enimmäishinnan. Hankkeen suunnittelua jatketaan kustannusten karsimiseksi.

Aleksis Kiven peruskoulun perusparannushankkeen hankehinta on nostettu 2 milj. eurolla 33,5 milj. euroon sekä Kallion lukion perusparannushankkeen hankehinta on nostettu 3,9 milj. eurolla 17,13 milj. euroon. Hankkeiden enimmäishinnan määrittelyssä oli varauduttu tavanomaisiin perusparannushankkeissa esiintyviin muutostöihin. Hankkeisiin myönnetty lisä- ja muutostyövaraukset eivät ole riittäneet muodostuneisiin kustannuksiin. Hankkeiden enimmäishinnan korotuksella varmistettu rakennuksien terveellisyys ja turvallisuus perusparannuksen valmistumisen jälkeen. Aleksis Kiven peruskoulun ja Kallion lukion perusparannushankkeiden hankehintojen korotukset, yhteensä 5,9 milj. euroa, rahoitetaan korjaushankkeille osoitetusta käyttämättä jäävästä määrärahasta.

Kohdentamattomille korjaustöille on suoraan talousarvion talonrakennusohjelmassa osoitettu 20,2 milj. euron määräraha. Suoraan kohdentamattomille korjaustöille osoitettu määräraha 20,2 milj. euroa ja uudisrakentamisesta käyttämättä jäävä 17,9 milj. euroa sekä ym. hankehintojen korotuksien jälkeen käyttämättä jäävä korjausmääräraha 16,8 milj. euroa (22,7 milj. euroa – 5,9 milj. euroa) osoitetaan kohdentamattomille korjaustöille. Kohdentamattomat korjausmäärärahat käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen tilojen pitämiseksi käyttökunnossa ja lisävaurioiden välttämiseksi sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä. Kohdentamattomille korjaustöille on käytössä ennusteen mukaan noin 55 milj. euroa. Kuluvana vuonna kohdentamattomille korjauksille arvioitu määräraha tulee riittämään tiukentuneen priorisoinnin takia.

Kestävä kehityksen ja energiainvestointeihin on varattu 2,5 milj. euroa. Näille hankkeille osoitetut määrärahat käytetään kokonaan.

8 02 03 Kaupungintalon korttelin kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Kaupungintalokorttelien kehittämishanke on pääosin saatu valmiiksi vuonna 2020, ainoastaan julkisivuvalaistushanke jatkuu vuonna 2021. Ennustetaan käytettävän noin 0,2 milj. euroa.

Kadut ja liikenneväylät, TA-kohta 803

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2021 yhteensä 156,4 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 1,6 milj. euroa eli yhteensä 158,0 milj. euroa.

Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 165,7 milj. euroa, joka vastaa 105 %:n käyttöastetta. Kruunusiltojen tarkentunut kustannusennuste luo paineen TA-kohdan 803 ylittämiseen. Kruunusillat -hankkeen toteutuminen suunnitellusti edellyttää oikeutta ylittää talousarvion investointimääräraha. Hankkeen lisämäärärahatarpeista on valmisteltu esitys, joka on toimielinten käsittelyssä. Ennusteessa on esitetty myös muiden käynnissä olevien urakoiden ylityspaine, joka tarkentuu syksyn aikana. Ylityspaine katetaan ensisijaisesti käynnistyvien hankkeiden aikataulumuutoksilla sekä vuoden lopulla tehtävillä talousarviokohtien välisillä määrärahasiirroilla. Määrärahan käyttöä seurataan ennusteiden laatimisen yhteydessä.

8 03 01 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Uudisrakentamiseen, perusparantamiseen sekä muihin investointeihin on talousarviossa varattu 76,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 84,5 milj. euroa, joka vastaa 110 %:n käyttöastetta.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 26,9 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 31,6 milj. euroa.

Uudisrakentamisen määräraha käytetään asuntotuotannon edellyttämien katujen rakentamiseen suurpiirien alueella. Merkittäviä uudisrakentamiskohteita vuonna 2021 ovat Koskelan sairaalan alue, Käskynhaltijantien alue, Fallkullan kiilan alue, Työnjohtajankadun kortteleiden alue, Mosaiikkikuja- ja raitti sekä Kruunusiltojen toteuttamiseen liittyvät katuhankeet Hakaniemessä. Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit. Talousarviokohdalle ei ole varattu määrärahaa melusteiden toteuttamiseen vuodelle 2021.

Merkittävin poikkeama talousarvion aiheutuu Kruunusillat hankkeen kehitysvaiheen ja liittyvinä hankkeina Hakaniemessä toteutettavista katutöiden kustannuksista. Kruunusillat -hankkeen valmistelevien töiden edellyttämästä lisämäärärahatarpeesta on laadittu esitys talousarviokohdan vuoden 2021 investointimäärärahan ylityksestä. Lisäksi vuonna 2021 alkavaksi suunniteltuja urakoita on viivästytetty, mm. Hiekkarannantien urakan toteutus on siirretty vuodelle 2022.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 46,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 49,9 milj. euroa. Määrärahatarve on riippuvainen käynnissä olevien urakkakokonaisuuksien kuten Kaisantunneli, Raide-Jokeri ja Kasin katutöiden etenemisestä ja kustannusennusteiden tarkentumisesta. Hämeentien urakan viimeistelyn ja loppuselvityksen vuoden 2021 määrärahatarpeessa on epävarmuuksia. Määrärahan käyttöä seurataan ennusteiden laatimisen yhteydessä.

Vuoden 2021 merkittävimpiä **katujen peruskorjaushankkeita** ovat vuonna 2020 alkaneet ja vuodelle 2021 jatkuvat Suomenlinnan katujen peruskorjaus sekä Hietaniemenkadun pohjoispuolen koivukujan uusiminen ja jalkakäytävän kunnostus. Hankkeiden toteutus tarkoituksenmukaisina urakkakokonaisuuksina aiheuttaa katujen peruskorjaukseen osoitetun määrärahan ylityspaineen.

Malminkartano-Kannelmäki kaupunki uudistusalueella käynnistyy Kannelmäen asemaympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelu. Toimenpiteillä pyritään kohentamaan ja selkeyttämään alueiden yleisilmettä ja toiminnallisuutta sekä parantamaan asemien palvelutasoa. Malmin kaupunki uudistusalueella Vanhan Helsingintien alueen suunnittelua jatketaan. Mellunkylän kaupunki uudistusalueella Kontulan keskuksen Keinulaudantien korttelin ympäristön viimeistelyt valmistuvat.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Vuonna 2021 toteutetaan Senaattintorin valaistuksen uusiminen ja Itäväylän huonokuntoisia valaisinpylväitä uusitaan. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdetaan LED-valaisimiksi hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä. Helsinki LED -hanketta ei voida jatkaa vuonna 2021 täysimääräisesti määrärahojen niukkuudesta johtuen.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, melusteet) määrärahalla peruskorjataan Paciuksenkadun silta sekä käynnistetään Rajasaarensillan uusimisurakka. Hakaniemensillan uusimisen suunnittelua jatketaan Kruunusillat -hankkeen yhteydessä ja urakan valmistelevat työt aloitetaan.

Uudelleenpäällystys kohdistetaan päällystyshjelman mukaisesti eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille. Myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteitä uusitaan.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla parannetaan joukkoliikennejärjestelmää ja sen luotettavuutta HSL:n Helsingille tekemän esityksen mukaisesti. Vuonna 2021 toteutetaan liittymä- ja pysäkkijärjestelyitä runkolinjalla 570 (Mellunmäki-Tikkurila) sekä

mahdollistetaan sähköbussiliikenteen käynnistymiseen linjoilla 18, 39 ja 40. Nauvontien katusuunnittelu mahdollistaa oikea-aikaisen raideyhteyden Ruskeasuon tulevalle raitiovaunuvarikolle.

Liikennejärjestelyhankkeisiin osoitetulla määrärahalta toteutetaan turvallisuutta edistäviä liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille jatketaan. Uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia tehdään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Liikennejärjestelyihin sisältyy lisäksi Raide-Jokerin ja Kruunusilltojen -raidehankkeen osalta sellaisia katu ympäristön muutoshankkeita (ns. liittyviä hankkeita), jotka eivät aiheudu raitiotien rakentamisesta, mutta on välttämätöntä suunnitella ja toteuttaa samanaikaisesti raidehankkeiden kanssa.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin osoitettu määräraha käytetään pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen sekä baanaverkon laajentamiseen joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Vuonna 2021 suurimmat investoinnit kohdistuvat Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävän (Kaisantunneli) ja Caloniuksenkatu - Runeberginkatu - Helsinginkatu (Kasin katutyöt) -urakoihin. Lisäksi määrärahalta toteutetaan Raide-Jokeriin kuulumattomia, mutta Raide-Jokeriin kiinteästi liittyviä jalankulkua ja pyöräilyä parantavia hankkeita.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 3,0 milj. euroa. Talousarviokohdan toimintasuunnitelma toteutuu suunnitellusti. Määrärahaa ennustetaan käytettävän n. 3,0 milj. euroa.

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. **Täytemaan vastaanottoaikkajen** määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishankkeen mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikkajen toteuttamiseen.

Lumen vastaanottoaikkajen ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla kehitetään lumen lähivastanottojärjestelyjä ja nykyisiä vastaanottoaikkajia sekä nykyisten hiekoitussepin varastosilojen ja suolavarastojen perusparannuksia.

Yleisten käymälöiden rakentamisen määräraha käytetään uusittavien käymälöiden vaatiman kunnallistekniikan rakentamiseen ja perustamistöihin. Vuonna 2021 toteutetaan yksi uusi yleinen käymäläyksikkö Alppipuistoon.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalta toteutetaan Pikku-Huopalahdessa Haaganpuron padon purku, suunnitellaan Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostus sekä varaudutaan toteuttamaan Uudenmaan ELY-keskuksen laatiman rannikkoalueen tulvariskikartoituksen mukaisia muita kohteita. Mustapuron hulevesitulvien estämiseksi puron varrelle suunnitellaan hulevesien viivytysratkaisuja. Merellisen strategian mukaisia hankkeita peruskorjataan käytettävissä olevan määrärahan mukaan.

8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden katuihin on kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2021 osoitettu 77,9 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 79,3 milj. euroa, joka vastaa 101 %:n käyttöastetta.

Vuoden 2021 määrärahalta jatketaan Pasilan Radiokadun raitiotielinjan 9 ja Jätkäsaaren Atlantinsillan rakentamista. Lisäksi toteutetaan asuntotuotannon edellyttämiä katuja Kalasataman, Jätkäsaaren, Kuninkaankolmion, Pasilan ja Kruunuvuorenrannan alueilla. Kalasataman ja Pasilan välisen raitiotiehankkeen kehitysvaihe jatkuu, ja vuonna 2021 hankkeen tavoitteena on käynnistää liittyvien hankkeiden toteutus Kalasatamassa ja valmistelevalle työlle kuten johtosiirroilla Pasilassa. Kruunusillat -hankkeen liittyvänä hankkeena toteutetaan Kruunuvuorenrannan Koirasaarentien länsipää asuntotuotannon edellyttämässä aikataulussa.

8 03 03 Yhteishankkeet väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Yhteishankkeisiin väyläviraston kanssa on kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2021 osoitettu 1,9 milj. euroa. Lisäksi on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 0,6 milj. euroa, yhteensä 2,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,9 milj. euroa, joka vastaa 76 %:n käyttöastetta. Käyttämättä jäävä määräraha esitetään siirrettäväksi toisen talousarviokohdan käyttöön.

Merkittävimmät vuoden 2021 kohteet ovat rakennussuunnitelmien laadinta Kehä I/ Myllypuron sekä Hämeenlinnanväylä/ Kuninkaantammen eritasoliittymiin. Melusteiden osalta varaudutaan Tuusulanväylän melusteiden suunnitteluun Torpparinmäen kohdalla. Lisäksi määrärahalta osallistutaan kaupungin maksuosuudella muihin yhteishankkeisiin ja selvityksiin.

Puistot ja liikunta-alueet, TA-kohta 804

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2021 yhteensä 26,2 milj. euroa, joka on n. 25 % vähemmän kuin vuonna 2020 ollut määräraha 34,82 milj. euroa. Vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 0,54 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 26,5 milj. euroa. Käyttöaste on 99 %.

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa osoitettu 19,1 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan uusia puistoja ja liikunta-alueita sekä peruskorjataan puistoja ja liikunta-alueita. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 20,3 milj. euroa. Käyttöaste on 106 %.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset

Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjaukseen on talousarviossa osoitettu 10,1 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 10,9 milj. euroa. Käyttöaste on 108 %.

Puistojen uudisrakentamisen määrärahalla jatketaan kuntoporrasohjelman 2020–2030 mukaisten kohteiden toteuttamista ja jatketaan Kirsikkapuiston rakentamista. Peruskorjattavista puistoista Pimperin puiston, Itsenäisyydenpuiston, Maatullinpuiston, leikkipuisto Traktorin sekä Brahenpuiston peruskorjaus jatkuvat. Lisäksi toteutetaan luonnonsuojelualuiden hankkeita, jotka parantavat virkistymismahdollisuuksia mm. Viikki-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueella.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita vuonna 2021 ovat Vasikkasaaren puistosuunnittelu sekä raitti- ja vesihuoltoverkoston suunnittelu, Idän rantareitin opastuksen toteutus sekä Länsiulapanniemen rantareitin toteutus.

Malminkartano-Kannelmäki alueella toteutetaan Malminkartanon kuntoportaat sekä käynnistetään Leikkipuisto Trumpetin peruskorjauksen suunnittelu. Malmin kaupunki uudistusalueella leikkipuisto Traktorin peruskorjaus ja leikkipuisto Filpuksen suunnittelu jatkuu. Mellunmäen kaupunki uudistusalueella leikkipuisto Mellunmäen ja läheisen virkistysalueen kuntoilupisteen sekä Kivikon frisbeegolf radan suunnittelu jatkuu.

Määrärahaamissa pysymiseksi on leikkipuisto Iso-Antin peruskorjauksen aloitusta myöhennetty.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Liikuntapaikkoihin ja ulkoilualueisiin on osoitettu 9,0 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 40 000 euroa. Käytettävissä on yhteensä 9,04 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 9,4 milj. euroa. Käyttöaste on 104 %.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistuu pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Kallion kentän tekojään jäädytysputkiston ja pinnan korjaus sekä Uimastadionin vaihteittaiset peruskorjaukset jatkuvat. Roihuvuoren liikuntapuiston sekä Johanneksenpuiston kentän peruskorjaukset käynnistyvät. Uimarannoista Hietarannan uimarantaa sekä Pirkkolan plottia peruskorjataan. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hankkeet on priorisoitu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Hakaniemensillan uusiminen edellyttää sillan vieressä sijaitsevien venepaikkojen siirtoa. Venepaikkojen siirron lisämäärärahatarpeesta on valmisteltu esitys, joka on toimielinten käsittelyssä. Määrärahaamissa pysymiseksi on lisäksi viivästytetty Siltamäen nurmikentän peruskorjauksen aloitusta.

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa varattu 7,1 milj. euroa. Lisäksi vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 0,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettäväksi yht. 6,2 milj. euroa. Käyttöaste on 81 %.

Määrärahalla toteutetaan asuntotuotannon edellyttämiä puisto- ja liikunta-aluehankkeita aluerakentamisen projektialueilla kuten Loviseholminpuisto, Konepajanpuisto, Hyväntoivonpuisto ja Jätkäsaaren liikuntapuisto. Loviseholminpuiston urakan käynnistyminen on viivästynyt. Käyttämättä jäävä määräraha esitetään siirrettäväksi talousarviokohdan 8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen käyttöön.

Irtaimen omaisuuden perushankinta, TA-kohta 805

Talousarvioehdotuksessa on käytettävissä vuodelle 2021 irtaimen omaisuuden määrärahaa 3,6 milj. euroa. Ja lisäksi siirtomääräraha 3,8 milj. euroa. Kokonaismääräraha 7,415 milj. euroa, josta tietotekniikka hankinnat 5,9 milj. euroa ja muut hankinnat 1,515 milj. euroa.

Tietotekniikkahankkeiden määrärahaa on priorisoitu lainsäädännön vaatimiin muutoksiin, valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin ja toiminnan jatkuvuuden kannalta kriittisiin hankkeisiin ja lisäksi uusien suunniteltujen ICT-hankkeiden käynnistymiseen vuoden 2021 aikana.

Tietotekniikkahankintojen määrärahasta ennustetaan käytettävän 70 % eli 4,4 milj. euroa. Alitus johtuu muun muassa hankkeiden käynnistymisen viiveistä, resurssipulasta ja kilpailutuksien kestoista.

Irtaimen omaisuuden perushankinta 1,515 milj. euroa, muut kuin ICT-investoinnit, toteutuvat suunnitelmien mukaisesti.

Arvopaperit, TA-kohta 806

8 06 01 Hitas-osakkeiden hankkiminen kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Hitas-osakkeiden hankkimiseen on talousarviossa osoitettu kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 1,0 milj. euroa. Vuonna 2021 ennustetaan osoitettu summa käytettävän kokonaan ja todennäköisesti ylittämään. Tilanne tarkentuu syksyllä. Vaikka Hitas-järjestelmästä on päätetty Helsingissä luopua, on vanhoja vireille laitettuja hankkeita käynnissä vielä lukuisa määrä. Vuoden 2021 aikana on tähän mennessä määrärahasta käytetty noin 0,5 milj. euroa. Tänä vuonna on arviolta toteutumassa vielä 9 Hitas-huoneiston kauppaa.

Muu pääomatalous, TA-kohta 807

8 07 51 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot

Rakennusten ja huoneistojen myyntiarvio vuodelle 2021 on noin 20 milj. euroa, josta taseeseen arvioidaan kirjautuvan noin 6 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Kesäkuun loppuun mennessä toteutuneita ja loppuvaiheessa olevia myyntejä on yhteensä noin 14 milj. eurolla.

8 07 53 Väestönsuojakorvaukset

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 milj. euroa.

8 07 01 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet

Vuodelta 2020 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena 0,95 milj. euroa, jota ennustetaan käytettävän 0,95 milj. euroa. Käyttöaste on 100 %.

LIITTEET

Liite 2 Käyttötalouden euromääräinen ennuste talousarviokohdittain

Liite 3 Investointien euromääräinen ennuste talousarviokohdittain

Liite 4 Ennuste sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Liite 5 Ennuste muiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Liite 6 Ennuste suoritteiden ja tunnuslukujen toteutuminen

Liite 7 Ulkopuolinen rahoitus -yhteenveto